

Pääkirjoitus

Osaamisen kysymykset terveysalalla

Suomessa keskustellaan parhaillaan monella tasolla osaamisesta ja korkeakoulutuksen kehittämisestä. Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyö on nostanut kaksi tärkeää teemaa: Suomi tarvitsee enemmän korkeakoulutettuja osaajia ja uudenlaista osaamista sekä yhdessä tekemisen kulttuuria ja siitä kumpuavaa osaamisen edelläkävijyyttä. Tähtäyksessä on myös yli puolelle nuorista korkeakoulututkinto. (OKM 2017a, OKM 2017b) Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus nostaa uudenlaisen osaamisen tarpeita ja johtamisen kysymyksiä (Langins & Borgermans 2015). Hoitotieteen ja terveysalan koulutukselle näyttää siis jatkosakin olevan suuri kysyntä ja samalla koulutuksen on vastattava uusiin tarpeisiin.

Tämän 4/2017-lehden artikkelit painottavat terveysalan osaamisen ja organisaatiokulttuurin kysymyksiin terveydenhuollossa. Ensimmäinen *Saukkosen ym.* artikkeli kuvaa tutkimuksen julkisen terveydenhuollon organisaatiokulttuurista ja -ilmapiiristä hoitohenkilökunnan (n=289) näkökulmasta. Organisaatiokulttuurinhan on sanottu ”syöväen strategian aamupalaksi”, mikä viittaa työ- ja kulttuurin vahvaan vaikutukseen kaiken uuden implementoinnissa. Saukkosen ym. tutkimuksen tuloksista oli kiinnostavaa lukea, että hoitotyöntekijäryhmä oli merkityksellisin organisaatiokulttuuri- ja -ilmapiirinäkemyksiä selittävä tekijä.

Lehden toisessa artikkelissa raportoidaan *Hyvärisen ym.* tutkimus terveysalalla työskentelevien opettajien (n=250) kokemuksista henkilökohtaisesta ja työyhteisönsä työhyvinvoinnista. Lisäksi selvitettiin opettajien tyytyväisyyttä ammatilliseen osaamiseensa sekä sen yhteyttä työhyvinvointiin. Tulosten mukaan opettajien tyytyväisyydellä ammatilliseen osaamiseen oli yhteyttä yksilön omaan ja työyhteisön työhyvinvointiin. Kokemukset mahdollisuuksista hyödyntää omia kykyjään työssä ja kokemukset opettajan tehtäviin liittyvän koulutuksen riittävydestä olivat vahvimmin yhteydessä työ-

hyvinvointiin. Tulokset antavat viitteitä siitä, että terveysalan opettajien täydennyskoulutukseen kannattaa panostaa.

Kolmannessa, *Tuomelan ym.* artikkelissa arvioitiin opiskelijoiden (n=32) moniammatillisen yhteistyöosaamisen kehittymistä, kuvattiin opiskelijoiden näkemyksiä moniammatillisesta yhteistyöstä ja arvioitiin opintojaksosta saatuja kokemuksia. Tulosten mukaan opiskelijoiden moniammatillinen yhteistyöosaaminen kehittyi opintojakson aikana ja moniammatillinen oppiminen lisäsi ymmärrystä yhteistyön merkityksestä potilashoidossa. Onkin toivottavaa ja todennäköistä, että moniammatillinen ja -alainen oppiminen tulee olemaan yksi kulmakivi uudistuvassa sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa.

Neljäntenä *Koivula ja Keski-Saari* kuvaavat artikkelissaan portfolioteksteihin perustuvan tutkimuksen terveystieteiden opettajaopiskelijoiden (n=12) kokemuksista opetusharjoittelusta. Tulokset osoittivat, että vaikka kokemukset olivat pääosin myönteisiä ja opettajaksi kasvua edistäviä, opetusharjoittelussa koettiin myös riittämättömyyttä ja alan valinnan epärointiä. Tulokset nostavat tärkeän kysymyksen opettajaopiskelijoiden mahdollisuuksista ja rohkeudesta keskustella kaikenlaisista kokemuksistaan vertaisryhmässä ja ohjaajien kanssa, mikä osaltaan vahvistaisi heidän kasvuaan opettajaksi.

Viidennessä artikkelissa *Kivistö-Rahnasto ym.* kuvaavat äitien (n=91) myönteisiä kokemuksia uudessa raskaudessa lapsen kuoleman jälkeen. Äideillä oli paljon myönteisiä kokemuksia, kuten esimerkiksi kokonaisvaltaisen hoidon saaminen terveydenhuollosta, elämän toiveikkuuden lisääntyminen, onnistunut synnytys, perheen merkityksen lisääntyminen ja surun käsittelyssä eteenpäin pääseminen. Tulokset tuovat kaivattua tietoa kohtaamistilanteisiin perheiden kanssa, jotka harkitsevat tai alkavat odottamaan lasta edellisen lapsen kuoleman jälkeen.

Kuudes artikkeli, *Lehtonen ym.*, kuvaa tutkimusta terveydenhuollon ammattilaisten (n=25) käsityksistä suolistosyöpöpotilaiden preoperatiivisen ohjauksen sisällöstä Suomessa. Tulosten mukaan ohjauksen avulla pyritään antamaan potilaille yksilöllisesti tietoa sairaudesta ja sen hoidosta, tietoa perioperatiivisesta hoidosta sekä psykososiaalista tukea toipumiseen. Tuloksia voidaan hyvin hyödyntää suolistosyöpöpotilaiden ja heidän läheistensä ohjauksessa; alaluokkien tuottama tieto näyttäisi olevan ”checklist-tyyppinen”, jota voidaan varmasti hyödyntää myös kansallisella tasolla.

Lehdessä on HTTS r.y.:n puheenjohtaja Leena Salmisen ja sihteeri Minna Stoltin jäsenkirje (2/2017), jossa he tuovat katsauksen puheenjohtajakautensa ja terveisensä seuran jäsenille. Haluammekin kiittää Leena ja Minna seuran upeasta luotsaamisesta kahden vuoden ajan!

Lisäksi lehdessä julkaistaan *Pirhosen ym.* kirjoittama puheenvuoro kansalaisraadista hoivarobotiikan kehityksen työkaluna. On tärkeää kuulla tulevien käyttäjien näkökulmaa, kuten Pirhonen ym. lopuksi toteavat: On viisaampaa sopeuttaa robotiikka ihmisten arkeen kuin ihmisten arki robotiikkaan.

Toivomme Hoitotiede-lehden lukijoille valoisaa joulua ja onnellista uutta vuotta 2018!

Tampereella 30.10.2017

Katja Joronen ja Anja Rantanen

LÄHTEET:

- Langins M. & Borgermans L. 2015. *Strengthening a competent health workforce for the provision of coordinated/ integrated health services*. Working document. WHO, Copenhagen.
- OKM. 2017a. *Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle. Taustamuistio korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyölle*. <http://minedu.fi/documents/1410845/4177242/visio2030-taustamuistio.pdf/b370e5ec-66d3-44cb-acb9-7ac4318c49c7> (27.10.2017)
- OKM. 2017b. *Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030*. <http://minedu.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2030> (27.10.2017)